

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila še računa: trisopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravnništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Kandidati za državnozborske volitve.

Dne 13. junija se vrši volitev državnih poslancev. Do zdaj so klerikalci imeli vse državnozborske mandate na Kranjskem razven ljubljanskega. Pridobili so jih brez boja. Toda letos bodo napredni volilci stopili organizirani na volišče ter na vsej črti napovedali boj škodljivemu klerikalizmu. Če bo vsak napreden volilec storil svojo dolžnost, tedaj smemo računati na uspehe, ki bodo od leta do leta naraščali. Kandidati narodno-napredne stranke so:

1. Ljubljanska okolica:

Josip Tribuč,
posestnik na Glincah.

2. Radovljica, Kranjska gora in Tržič:

dr. Karl Triller,
odvetnik in deželni poslanec v Ljubljani.

3. Kamnik in Brdo:

dr. Ivan Tavčar,
odvetnik in deželni odbornik v Ljubljani.

4. Vrhnika, Logatec, Idrija in Cerknica:

Ivan Sicherl,
posestnik v Logatcu.

5. Postojna, Senožeče, Ilir. Bistrica, Vipava in Lož:

dr. Fran Novak,
odvetnik in deželni poslanec v Ljubljani.

6. Litija, Višnja gora in Radeče:

Jožef Reisner,
deželni poslanec v Ljubljani.

7. Krško, Kostanjevica, Mokronog in Trebnje:

Adolf Ribnikar,
živinozdravnik v Ljubljani.

8. Velike Lašče, Ribnica, Žužemberk brez občine Smuka, nadalje občine Banjaloka, Fara in Osilnica v sodnem okraju kočevskem:

Fran Višnikar,
deželni poslanec v Ljubljani.

9. Metlika, Novomesto brez občin Poljanica in Črmošnjice, Črnomelj, brez občine Planina:

Peter Majerle,
posez., trg. in mesar v Predgradu pri Starem trgu.

V volilnem okraju Kranj in Škofja Loka kandidira kot samostojen kmetski kandidat:

Franc Demšar,
posestnik v Zalemlogu pri Železnikih.

Torej, kmetovalci — na delo za napredne kandidate!

Pred državnozbornskimi volitvami.

Dn 13. junija bo naš kmetovalec s svojim glasovanjem odločil, koga hoče imeti na cesarskem Dunaju za svojega zastopnika. Od tega glasovanja bo odvisna najbližja bodočnost našega kmetovalca. Dolgo vrsto let so našo deželo zastopali na Dunaju pristaši takozvane Slovenske ljudske stranke, ali po domače klerikalne stranke. Ta stranka do zdaj še nikdar ni vprašala našega kmetovalca, ali je s tem ali onim poslancem zadovoljen, temveč mu je kar kratkomalo vsilila kakega popolnoma neznanega človeka. Če pogledamo samo bivšega poslanca Gostinčarja, se moramo čuditi našemu kmetovalcu, da je toliko kratkoviden, da voli takega človeka, ki o potrebah našega kmetovalca prav ničesar ne razume.

In tudi drugi klerikalni poslanci so bili vse prej, nego pravi zastopniki našega kmetkega ljudstva. Naš kmet po večini tega noče uvideti, ker še preveč verjame raznim župnikom in neizkušenim kaplanom, ki se nimajo v politiko prav nič vtikati. Naš kmet, žalibože, še ni prišel do spoznanja, da more kranjski kmetovalec imeti na Dunaju samo takrat dobre zastopnike, če bi jih izvolil iz svoje srede, ali pa take, ki ne iščejo lastnega dobička.

Dokazano je, da naši kmetje zvečinoma niso bili zadovoljni s svojimi dosedanjimi zastopniki, saj je pa tudi resnica, da vsi klerikalni državni poslanci niso dosegli drugega, nego zvišane državne davke. Voditelj klerikalnih državnih poslancev dr. Ivan Šusteršič je v delegacijah glasoval za ogromne vojaške zahteve ter se s tem pokazal kot najhujši sovražnik našega kmetovalca. **Že samo to glasovanje dr. Šusteršičevo zadošča, da naš kmet ne more več zaupati klerikalnim voditeljem.** In popolnoma naravno je, da se je med našim kmetkim ljudstvom pojavilo neka nezadovoljstvo, ki ga pa naš kmet še skriva, ker ima še vedno preveč strahu pred duhovniki in ker misli, da je politika v zvezi z vero.

Povsod se vidi neko gibanje, ki je naperjeno proti klerikalni nadvladi in ki pričča, da se hoče naš kmetovalec oprostiti klerikalnega jerobstva ter se postaviti na lastne noge. In ravno državnozbornske volitve dajo našemu kmetovalcu najlepšo priliko, da pokaže, kakšno sodbo ima o svojih dosedanjih zastopnikih. S tem, da glasuje zoper klerikalne kandidate, se postavi na lastne noge. Z glasovnico v roki lahko dne 13. junija odloči o usodi klerikalne stranke, obenem pa tudi o svoji lastni usodi. Dne 13. junija lahko naš kmetovalec izpodnese tla onemu mogočnemu dr. Šusteršiču, ki si domišlja, da brez njega ne more živeti slovenski narod.

Zatorej je pa naloga vsakega zavednega kmetovalca, da že zdaj brez preneha-

nja dela za to, da klerikalni kandidati ne bodo izvoljeni. Vsak naš prijatelj in naročnik naj postane v teh dneh delaven agitator za protiklerikalne kandidate. In če bo vsak storil svojo dolžnost, smo prepričani, da klerikalna zmaga ne bo tako slavna, kakor pričakujejo to klerikalci.

Na delo torej! Ne odlašajte! Temveč pojdite od hiše do hiše, od vasi do vasi ter delajte na to, da naš kmetovalec voli protiklerikalno ter se s tem oprosti neznosnega klerikalnega jarma.

Sovražniki argentinskega mesa, škodljivci našega kmeta.

Velikokrat smo že pisali, da uganjajo naši klerikalci nesrečno veleagrarno politiko, ki je dobra za grajščake, barone, grofe ali velika posestva mrtve roke. Za našega kmeta ta politika ni in ni! Danes hočemo izpregovoriti o argentinskem mesu, zoper katerega so tako hudo nastopili poslanci S. L. S. Dokazali bomo, da so tudi v tem vprašanju delali **proti našemu kmetu** in istočasno tudi oškodovali našega meščana.

Resnica je, da je naš kmet moral prodati pred par leti večji del svoje živine mesarjem, ker je vsled suše in slabe letine ni imel s čim krmiti. Resnica je, da naš kmet še danes trpi vsled pomanjkanja živine in da mora, ker nima dovolj živine, prodati krmo za slab denar. Razen tega pa mora še za **drag denar kupovati živino.**

Pojdite na sejme in slišali boste, kako kmetje tožijo vsled drage živine. Kmet od te draginje nima ničesar, ker on nima živine, da bi jo prodajal, pač pa ima škodo, ker je mora drago kupovati. Dobiček od tega, da je danes živina draga, imajo samo veleposestniki, posebno ogrski, češki, poljski in drugi magnatje, ki imajo velikanske črede živine.

Kdor hoče torej danes našemu kmetu pomagati, mora gledati, da si kmet kar najbolj hitro zopet napolni prazne hleve z živino. Čim cenejše bo živino dobil, tem lažje bo to storil.

Kmetu pa se mora tudi omogočiti, da bo teleta doma obdržal in jih porabil za rejo. Tako so presojali današnje stanje **malega kmeta** tudi kmetki poslanci v gornjeavstrijskem deželnem zboru. Zato so tamkaj **soglasno sklenili, zahtevati od vlade, da dovoli uvoz argentinskega mesa** in še carino odpravi.

Kmetki poslanci na Gorenje Avstrijskem so si stvar tako - le mislili: Če se bo eno ali dve leti uvažalo argentinsko meso, bo šlo med tem časom manj domače živine v meso. Vsled tega ne bodo v teh dveh letih cene živini tako neznansko rasle. — Vsled tega pa bo tudi naš kmet lažje zopet kupil živino, ki jo je moral pred dvema letoma za majhen denar prodati. Ta-

ko bo kmet prišel poprej k svoji živini. Če se bo uvažalo argentinsko meso, tudi ne bodo ljudje tako zahtevali telečjega mesa. Cene teletom bodo padle, kar pa v teh časih **ne bi bilo v škodo našemu kmetu.** Visoke cene pri teletih so tiste, ki zapeljejo živinorejce, da prodajo teleta za meso, mesto da bi jih redili. Na ta način ni mogoče, da bi pri nas bilo kdaj dovolj živine in ni čudno, da se po mestih ljudje vzdigujejo radi velikanskih mesnih cen.

Pridejo pa še druge stvari v poštev. Kdor gre na sejme, vidi, da je na sejmih vedno manj kmetov in vedno več mešetarjev. Eno živinčce gre skozi pet, šest mešetarjskih rok, predno je kupi kmet. Opažati je pa tudi, da začenjajo kmetje opuščati živinorejo in da se obračajo barantaštvu. Vsega tega pa so krive visoke cene pri živini in pa pomanjkanje živine.

Gornjeavstrijski deželni zbor je imel **čisto prav**, da se je potegnil za **uvoz argentinskega mesa**; kajti dognano je, da to ni bilo kmetu v škodo, marveč **na korist.** Obenem pa argentinsko meso pomaga tudi revežem in tistim, ki so navezani na meso kot na vsakdanjo hrano.

So pa še drugi dokazi, ki govore, kako škodljivci kmeta so naši klerikalni poslanci, ki pravijo, da so kmetki zastopniki in prijatelji kmeta. Ako bi se pri nas uvažalo argentinsko meso eno leto, ali dve — toliko časa, da bi prenehalo pomanjkanje živine — bi se ne bilo treba našemu kmetu bati, da bi se **zanesla** v naše zdrave kraje **kuga.** Argentinsko meso je čisto zmrznjeno in neoporekljivo zdravo. Niti najmanjše nevarnosti ni, da bi se z njim človek ali žival okužila. Ker so pa bili naši klerikalci zoper uvoz argentinskega mesa in ker naši mesarji niso dobili doma živine, so jo naročili na **Ogrskem** in v **Bosni.** In kaj je bila posledica tega? **Tisti vagon živine, ki je prišel iz Bosne, je pripeljal seboj tudi kugo.** In vsak človek ve, kako naglo se je po naši deželi raznesla **slinavka**, ali kuga na gobcu in parkljih. Težko je izračunati, koliko tisočakov, morda **stotisočakov** je že napravila ta kuga našemu kmetu škode. Če bi imeli po mestih argentinsko meso, bi žive živine ne uvažali.

Že samo iz vsega danes povedanega je čisto jasno razvidno, da so zopet enkrat naši klerikalni poslanci napravili eno največjih neumnosti, ker so bili in so proti argentinskemu mesu. Dobiček od njihove nesrečne politike imajo le **Ogri, nemški in drugi magnatje, grofi, baroni itd.** Ljudje pa po mestih **stradajo** vsled neznosne draginje mesa; naši kmetje **veliko dražje** kupujejo živino, kakor so jo prodali pred dvema letoma radi suše. Vsled pomanjkanja živine morajo naši kmetje tudi prodajati poceni krmo. Najhujše pa je to, da jih je sedaj še vsled neumne in nesrečne klerikalne politike zadela še ta nesreča, da se je zaensla iz Bosne v naše kraje **kuga**, vsled katere imajo živinorejci nepopisno **škodo.** Večne zaprtije in ustavljanja sejmov pa

tudi niso nikomur v korist, marveč samo v škodo.

Našemu ljudstvu se morajo odpreti oči in uvideti mora, da ga ni večjega škodljivca našega kmeta, kot so to klerikalci. Dne 13. junija mora naš kmet v boj zoper svoje sovražnike in izkoriščevalce, dne 13. junija mora v boj zoper kandidate Stranke Ljudskih Sleparjev!

Razgled po Kranjskem

r Volilec pozor! Dne 13. junija se mora vsakdo udeležiti volitve. Kdor bi tega ne storil, zapade občutni kazni in bo imel še nepotrebna pota do gosposke. — Povejte to vsem volilecem!

— Tudi podjetje Tolstovrške slatine je prišlo pred kratkim v slovenske roke. Kako je bilo treba, da smo se Slovenci tudi na tem polju rešili »tujega«. Dejstvo je, da je naročil za Tolstovrško slatino ogromno, ter da se je pošilja cele vagone po vseh slovenskih pokrajinah. Pošilja se pa tudi v inozemstvo. Podjetje Tolstovrške slatine se je moralo od začetka boriti z velikimi težkočami. Nikakor ni bilo mogoče, takoj od začetka vrelec urediti, kakor bi bilo treba. Zadnji čas se je posrečilo vso napravo izboljšati ter izpopolniti, o čemer priča veliko število v zadnjih dneh došli pisem, v katerih se ta voda hvali in od gg. zdravnikov priznava kot zdravilna mineralna voda. Kdor zdaj naroči, bode gotovo zadovoljen. Vrhutega se pridene k vsakemu zaboju listek, za katerega se plača kateremukoli slovenskemu društvu ali organizaciji 20 vin. v narodne namene. Tudi zaloge, oziroma preprodajalne se bodo sčasoma uredile po vseh slovenskih krajih. Opozarjamo na inserat v današnji številki.

r Sestanek absolventov grmske šole. Na željo, izraženo od raznih strani, se priredi na Grmu tekom letošnjega leta sestanek nekdanjih učencev tega zavoda. Vse potrebne priprave za ta sestanek bo vodil poseben odbor, sestojč iz nekdanjih učencev. Da se dobe potrebni naslovi in da se določi najprikladnejši čas za ta sestanek, se vabijo že sedaj nekdanji absolventi, da prijavijo svoje naslove in svoje želje glede

sestanka naravnost na ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu.

Dolenjske novice

d Državnozborni kandidat narodno-napredne stranke za krški, kostanjeviški, mokronoški in trebanjski okraj. Izvrševalni odbor narodno - napredne stranke je v smislu dogovora shoda zaupnikov krškega volilnega okraja sklenil, kandidirati v tem okraju gospoda živinozdravnika Adolfa Ribnikarja, tržnega nadzornika v Ljubljani. — Možje, ki poznajo kandidata osebno ali iz časopisja, so z veseljem pozdravili razglasitev te kandidature. Gospod Adolf Ribnikar je eden najdelavnejših, najmarljivejših in najboljših mož v narodno - napredni stranki. Neustrašen je in stvari, ki se je loti, ne opusti preje, dokler ne doseže popolnega uspeha. Po poklicu živinozdravnik, je naš kandidat najboljši strokovnjak in veščak v gospodarskih stvareh. On pozna potrebe živinorejcev in kmetškega ljudstva tako, kakor bi jih moral poznati vsakdo, ki hoče na deželi kandidirati. Kot ljubljanski tržni nadzornik zasleduje naš kandidat že dolgo let misel, kako bi se zblížalo konsumenta in producenta in iztisnilo obema škodljivo barantaštvo in prekup. Kot tržni nadzornik ima naš kandidat izredno veliko poznanja in prilike, da bo kot zastopnik našega okraja poseben gledal na to, da se omogoči našim ljudem izvoz in prodaja vina in drugih kmetijskih pridelkov. — Kdor pozna našega kandidata Adolfa Ribnikarja, ve, da je nesebičen, požrtvovalen in da ima sree za naše ljudstvo. Za naš okraj je prava sreča, če dobi takega moža za poslanca, kot je Adolf Ribnikar. Neumorno se bo trudil, da dvigne naš volilni okraj duševno, politično in gospodarsko. Pomogel bo nesrečnemu, ščitil zatirane, varoval ljudi pred izkoriščevalci. Naš kandidat prireja marljivo shode po našem volilnem okraju in išče prilike, da bi se seznanil z našim ljudstvom in njegovimi težavami. V nedeljo je imel tri shode. Zjutraj v Mirni, dopoldne v Mokronogu, popoldne v Tržišču. V četrtek, na praznik, je imel zopet tri shode. Zjutraj v Dobrničah, dopoldne v Št. Lovrenu, popoldne pa na Čatežu. Povsod se je njegova kandidatura z navdušenjem in soglasno sprejela. — Dne 13. junija bomo vsi volilci našega volilnega okraja oddali svoje glasove našemu kandidatu in napisali na glasovnico:

ADOLF RIBNIKAR,

živinozdravnik v Ljubljani.

d V Št. Rupertu priredi v nedeljo, dne 28. maja ob 11. dopoldne naš kandidat g. živinozdravnik Adolf Ribnikar volilen shod pri Frelihu. — Somišljeniki, glejte, da bo udeležba tem večja!

d Župnik Hladnik se ponuja dolenjskim kmetom. To je špas! Župnik Hladnik, ki bi moral ponižno duše pasti in mašo,

brati, se vtika v politiko, čeprav pravi Kristus, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta. Nobenega posvetnjaka, nobenega moža niso klerikalci mogli dobiti niti na Dolenjskem, niti v Ljubljani, pa so si zopet morali izposoditi župnika Hladnika. Ali veste, dolenjski kmetje, kaj dela z vami župnik na Mirni, župnik v Dobrničah in duhovščina drugod. Gospodje vas hočejo, kmetje, čisto pod svoj podplat spraviti. Župnik Hladnik je eden izmed tistih, ki dela na to, da bi spet kmet tlako delal. Ali veste, dolenjski kmetje, kako je Hladnik že v deželnem zboru delal zoper vas? Glasoval je za električne centrale na Gorenjskem, ki bi bile danes, ko je dežela že na robu propada, največja nesreča za celo deželo. — Deset milijonov kron vam bodo naprtili z električnimi centralami, katerih vi še videli ne boste, plačevali pa boste zanje, da boste črni. Hladnik je glasoval za 10 milijonov novih deželnih dolgov, od katerih so klerikalci že naprej 6 milijonov zapravili. Ali ste vi že dobili od njih en sam krajcar? Ne! Plačevali pa jih bodete. Plačala pa bo dežela nazaj mesto 10 milijonov celih 29 milijonov. Še naših otrok otroci bodo kleli Hladnika in druge klerikalne poslance, ki so spravili deželo v dolgove in nesrečo. Vsak pameten človek, ki noče, da nas bi davki spravili na boben, bo volil proti župniku Hladniku, ki na Dunaju ne bo drugega delal kot mašo bral in Šusteršiču prikimaval. Vse to pa lahko dela tudi doma in kmetom ne bo treba zanj še namestnika plačevati. Hladnik je strupen sovražnik vina in žganja. On hoče z vsemi silami delati proti koristim svojega volilnega okraja. — Kakor vsi klerikalni poslanci, obeta sedaj kmetom zlate gradove in nebesa. Čez 6 let pa bodo kmetje uvideli, da jih je Hladnik farbal in slepil. Vsak pameten volilec bo dne 13. junija volil živinozdravnika Adolfa Ribnikarja iz Ljubljane, ki je daleč znan kot dober gospodarski veščak in vnet pospeševatelj ljudskih teženj. Klerikalci zadnje štiri leta niso v našem okraju ničesar storili, četudi so obljubovali zlate gradove. Sedaj jim nič več ne verjamemo in jih ne maramo! — Kmetje, na noge! Otresimo se farovškega jarma! Duhovnik naj bere mašo, politiko pa bo delal za nas naš kandidat Adolf Ribnikar, živinozdravnik v Ljubljani.

d Št. Janž na Dolenjskem. Vabilo »Domoljubovemu« popotniku Trebnje - Št. Janž. Ker se po Trebanjsko - Šentjaski dolini večkrat klati neki črni vandrovec in svojo šaro odtresa v »Domoljub«, nam je dalo povod, da se obrnemo nanj s prošnjo, naj se zopet nemudoma k nam vrne, ker je zadnjo pot nekaj važnega pozabil poročati. Obenem ga bomo pa tudi podučili, da je prav dobro, da ljudstvo izve vse novice in da se posebno važnejših ne sme izpuščati. Poučiti ga bomo morali prav temeljito, da se ljudje v prihodnje ne bodo več med seboj pritoževali, kako pomanjkljiva in laž-

njiva so njegova poročila. Ko se je zadnjič ta »brihtna« glavica mudila pri nas, je poročala le premestitev organistov. Čudno se nam pa zdi, da je pozabil prinesiti tudi kaj novic iz farovža, kjer jih je toliko, da bi ne vedel kam z njimi, in o teh pa molči kot razvaline gradu Štrasperka. — Nekako pred pol letom sta prišla župnik Iv. Nemanič in kaplanček Ant. Črnugelj v razprtje, baje radi nekkih ljubavnih razmer. Iz tega razprtja je pa kmalo nastal pravi pravecati boj za obstanek, ki obstoji v tem, da toži kaplan in nekaj njegovih backov župnika pri škofu, češ, da hodi po gostilnah, kjer so na razpolago napredni časopisi: »Slovenski Dom«, »Slovenski Narod«, »Jutro« itd., da podpira Sokolstvo, Ciril - Metodovo družbo in liberalno požarno brambo, da hodi iz gostiln pijan, da dekleta v župnišču prenočuje in poljubuje itd. Čuje se, da je bil tudi baje naznanjen, da je z njim noseča neka njegova bivša dekla, kar je pa popolnoma laž. Laž je tudi, da bi se on iz naprednih gostiln vračal pijan domov, pač pa vesel, kakor je vedno. Da pa ni dal on še vinarja za Sokolstvo in Ciril - Metodovo družbo, pa garantiramo. Snujočo se požarno brambo pa gotovo vsak razsoden človek smatra za nepristransko društvo v občno korist ljudstva. Če si pa župnik privošči kako zabavo v gostilni, pa žal, v Št. Janžu ne more iti v gostilno, kjer bi ne bilo naprednih časopisov. — Torej za danes le toliko. Ker pa mi ne maramo nobenega hvaliti po nevrednem, še manj pa grajati, povemo samo to-le Črnuglju in njegovim backom: Laž ima kratke noge! in Kristus ni učil svojih apostolov sovražiti se med seboj. Tisti črni sraki, ki stiče po Trebanjsko - Šentjanžki dolini, se pa priporočamo, ko ima tako-le bolj čas, da vse podrobno o tem v »Domoljubu« poroča.

d Iz Št. Jerneja. »Ne hvali dneva pred večerom!« Ta prislovica odmeva osodepolno sedaj našemu župniku Lesjaku po ušesih, ko je bil v tretji instanci obsojen na poravnavo vseh, ne majhnih stroškov. — Res, čudna so pota usode. V št. 8 »Domoljuba« še ponosno sviri v proroškem duhu »Domove« dopisnike z zgorajšnjim pregovorom. In danes veljajo iste besede ravno njemu. Na velikonočni ponedeljek nas je osrečil Šentjernejec farovž tudi z ustanovitvijo »čukolade«. Razume se, da je zbran v le - ti sam fantovski »evet«. Večinoma nedorasli. Zato tudi niso dobili šentjernejskih in gornjevrhpoljskih fantov med - se, kajti ti so preponosni in samozavestni, da bi se mešali v tako družbo. Le-ti so pač odrasli čukarski omejenosti. Povedati moramo pri tej priliki, da imajo že tudi svoj dom. To je veliko poslopje, sezidano s posojilniškim denarjem. Zato tudi zahtevajo nekateri odborniki, naj bi se imenoval »posojilniški dom«, a župnik je naročil napis »društveni dom«, kjer se bo torej valila in kojila sama čukarija vseh pasem. Lahko je namreč ustanavljati na-

šemu župniku klerikalna društva, zidati lepe in velike hiše, ko ima posojilnico čisto v svojih rokah in je on neomejeni gospodar v nji. Čuditi se moramo le toliki lahkomišelnosti in brezbriznosti odbornikov, da mirno gledajo, kako župnik samovlastno gospodari z ljudskim denarjem ter ga uporablja za zgolj strankarsko politične namene. Saj bodo vendar odborniki morali dajati odgovor ljudstvu od denarja. Župnik bode tako prej ali slej stisnil rep. Če ne poprej, pa kadar ga bo moral. In sedaj premislimo še toliko duhovsko predrznost. V nedeljo, dne 21. maja je imel shod v tem domu njihov državnozborski kandidat Hladnik. Prišlo je na ta shod tudi nekaj šentjernejskih fantov. In pri tej priliki začne neko tukajšno blede kaplane na sirov način poditi in tirati ven ven nekega poštenega fanta, sina tukajšnjega boljšega in uglednega posestnika. In le mirni krvi tega treznega fanta se ima kaplan zahvaliti, da mu ni treba uravnavati svojega rojstva kosti doma v postelji. Menda imajo domačini še vendar toliko pravice prestopiti prah hiše, iz katerih žuljev je bila sezidana, kakor kak kaplan. Seveda tako lep mir, kakršen je do sedaj vladal pri nas, je žalibog s čukarijo pregnan. In temu se imamo zahvaliti tukajšnji duhovščini. Sedaj jim bodo nabavili orodje, instrumente za godbo in seveda gotovo tudi njihovo »uniformo«, ker čuk je navadno suh kakor cerkvena miš. Od kod bo šel ves ta denar, kdo zna? Sedaj ima posojilnica že tri velike hiše v Šent Jerneju, katere vse pa ji stojijo prazne in zastonj. Imenitno gospodarstvo, kaj? Obe ta se nam celo sodnija, če se bodo hoteli šentjernejčani pravočasno in primerno pobrigati za njo. A župnik, kateri bi imel zaradi svojih praznih hiš dovolj vzroka, da bi se ta misel uresničila, ostrašil je pri občinski seji svoje bistroumne glavice prav na lisjaški način, da so se protivili. Seveda župnik ne bi rad imel, da pride kaj boljšega sveta v kraj. Saj se poznamo. — Omeniti moram še naš »Novi Lurd«, kateri pa je prišel pri naši duhovščini čisto ob veljavo. Gospod župnik govori le še o lurdskih burkah, dasi je vodil sam velikansko procesijo pri začetku in v duhovski obleki pri ustanovitvi teh burk. In bivši tukajšnji kaplan Polde obnašal se je takrat tako, kakor bi bil prišel ob pamet. Reči moram, da je ta »Lurd« povzročil in še dela pri nas toliko pohujšanja, več nego vsi šentjernejski liberalci in brezverci skupaj. Ravno sedaj zbira župnik romarje skupaj, katere povede 27. t. m. na Brezje. To se pravi vendar dajati naši lurski Materi Božji popolno nezaupnico. Ljudstvo pa seveda, ki je v verskih rečeh bolj dosledno, že pridno roma v naš »Novi Lurd«.

d Iz Vač. Ta teden je bil križev. Ker vsled deževnega vremena nismo mogli delati na polju, zato smo se udeleževali običajnih križevih procesij. Mislili smo, da nam bo kaplan Majdič pojasnjeval pomen

teh procesij itd., toda motili smo se. V Gori je brenkal, kakor navadno, na politično struno ter tarnal, da se ljudje premalo brigajo za shode in predavanja ljubljanskih govornikov, kateri hodijo sleherno nedeljo na Vače v kaplanijo vezat klerikalne otrobe. Na dan sv. Marka je bila tudi procesija za odvrnenje živinske kuge v Sirokoseč. Tudi ta dan mu ni sovražna in nasprotujoča žilica dala miru, zato je pozabil na sv. Marka kugo in drugo, ter vzel za predmet pridige napredne fante, nad katere je bruhal gorečo lavo in žveplo. Veliko se peha in trudi, toda njegov uspeh je jalov, tudi nekdanji zvesti poslušneži ga več ne ubogajo, ker si mislijo, kdor veliko kriči in govori, tudi veliko laže. Vsi klerikalni govorniki in poslanci, in naj jih povabi za vsako nedeljo sedem, ne bodo Majdiča dovedli do zaželjenega cilja, da bi našo občino vladal on in njegovih par kostrunov. Časi se izpreminjajo, pa se tudi človeški nazor. Ljudstvo dan za dnevom vedno bolj spoznava, da klerikalci poznajo le besedo daj, nikdar pa ne vzemi. Zato je začelo misliti po svoji pameti in ne, kar bi mu narekovali klerikalni kričarji, ki imajo polna usta samih obljub, da bi pa kmetu v resnici kaj koristili, na to niti ne mislijo. Kaplan Majdič naj bi se držal svojega poklica, pa bi v naši fari užival več spoštovanja, ker pa vedno le hujska in sitnari, zato mu gre čedalje bolj po rakovo.

d Vače. Za časa bivanja gosp. nadučitelja Janka Blaganje na Vačah, se je kaplan Majdič noč in dan ukvarjal z ovadbami na deželni šolski svet, tako da je končno dosegel premestitev nadučitelja z Vač v Dole. Gospod nadučitelj se je tedaj moral seliti v najhujšem mrazu in na s snegom zameteni poti. Da svojega pohoštva ni mogel znesti v tako oddaljen kraj na lastni rami, se razume samo ob sebi. Primoran je bil tedaj naprositi voznike, kateri so to nelahko delo prevzeli. Ker pa do danes t. j. po preteku pol leta še noben voznik ni dobil za to preselitev trdo zasluženega plačila, bi želeli, naj se za blagor svoje fare goreči Majdič tudi sedaj potruži in napravi na visoki deželni šolski svet prošnjo, da dobimo izplačano, kar smo pošteno zaslužili. Ako je deželni šolski svet pripravljen vsled kapric kakega naprednemu učiteljstvu sovražnega kaplana, premeščati učitelje, mora biti tudi pripravljen, tozadevne stroške poravnati. — Torej kaplan Majdič, na delo!

Prizadeti.

d V Tržišču je imel krasno obiskan volilni shod našega okraja državnozborski kandidat Adolf Ribnikar. Shodu je predsedoval občinski odbornik Okoren. Z zanimanjem in veseljem so poslušalci sledili govornikovim izvajanjem in končno vsi izjavili, da bodo volili živinozdravnika Adolfa Ribnikarja, ki ga priporočajo najboljši možje v okraju. Tudi pa so vsi izjavili, da bodo šli proti Hladniku, ki ga priporoča še za ušesi mokri kaplan, ki je prišel na shod po stolu skakat in kazat kakšen bi ne smel biti Kri-

stusov naslednik. Klerikalni poslanci v zadnjih štirih letih niso za ljudi prav nič storili, le nove davke na vino, žganje, tobak itd. so prinesli domov. Hladnik bo tudi samo obljube delal, ljudi farbal, na Dunaju bo pa zopet tako delal zoper svoje volilce kot dr. Šusteršič, ki je glasoval za **320 milijonov** novih izdatkov za bojne ladje. Proč s Hladnikom! Živio naš Ribnikar!

d Volilni shod na Mirni. V nedeljo po prvi maši se je predstavil volilcem kandidat narodno-napredne stranke za državni zbor gospod Adolf Ribnikar, ki je v jednatem govoru obrazložil pomen državnoborskih volitev, ki se vrše 13. junija. Govornik je na vzgledih pokazal, kako škodljiva je našemu ljudstvu klerikalna politika. Navzoči volilci so mu pritrdjevali in soglasno odobrili njegovo kandidaturo. Na shod je tudi prišel večni študent iz Mirne, ki sliši na ime Kolenc. Nek posestnik mu je opravičeno dejal: „Ti pa tiho bodi! 15 let si študiral, pa si prišel z lumparijo na beraško palico.“ Za Kolenca, ki danes ne dela drugega kot da postopa, bi bilo boljše, da bi šel kamenje tolč kot da se je prišel na shod ujedat in zagovarjat gladovnega in skrajno nepriljubljenega zdražbarja — župnika. Predsednik shoda posestnik Novak iz Stare gore se je kandidatu zahvalil za izvajanja in pozval navzoče, da naj na 13. junija delajo na to, da bo v Mirni izvoljen kandidat narodno-napredne stranke živinozdravnik A. Ribnikar, katerega bodo volili tudi vsi drugi zavedni volilci celega volilnega okraja. Ko je Kolenc svojo neumnost povedal jo je odkuril, ker bi mu sicer volilci navili kosmata ušesa. — Najlepši odgovor na njegove nesramnosti bo ta, da bodo vsi naprednjaki ognjevito agitirali za našega kandidata A. Ribnikarja.

Gorenjske novice

g Volilci v škofjeloškem in kranjskem okraju! Dne 13. junija t. l. se vrši volitev poslanca v državni zbor. Ker je za to volitev zapovedana **volilna dolžnost**, bo moral vsak osebno voliti! Ta volitev je velikega pomena. Zatorej oddajte, volilci, svoj glas le **takemu možu, ki bode tudi res z vso vnemo in neustrašeno zastopal vaše koristi.** Kmetje iz poljanske, zlasti pa iz selške doline so se odločili, da ne bodo volili bivšega državnega poslanca Franceta Demšarja s Češnjice, ker je ta dokazal, da je nedelaven in nezmožen ljudski zastopnik! Celo njegovi lastni občani so ž njim popolnoma nezadovoljni, ker tudi zanje ni prav nič koristnega napravil. Po celem našem volilnem okraju se razlega klic po drugem, boljšem poslancu. Le na splošno željo se je končno oglasil **Franc Demšar** (p. d. Strojave), župan in posestnik v Zalem logu kot samostojen kandidat. — Ta kandidat je povsod znan kot značajan in vseskozi pošten mož, vzoren gospodar in umen živinorejec. — Volilci! Tega obče-

spoštovanega, delavnega in za javni blagor vnetega moža volite vsi! Združite se torej in **na vse glasovnice zapišite:**

FRANC DEMŠAR,

posestnik v Zalem logu.

Nastopite vsi složno na dan 13. junija, da bo izvoljen ta samostojni kandidat kot naš zastopnik v dunajski poslanski zbornici.

Volilni odbor.

g Iz selške doline. Vsestranskim pozivom, naj kandidira, se je gospod Demšar na Zalem logu vendar vdal ljudski želji, ter se odločil, da sprejme kandidaturo ter nastopi kot samostojni kmečki kandidat. Ker ima gospod Franc Demšar na Zalem logu mnogo prijateljev tudi v klerikalnih krogih in ker se ga je od več strani pozivalo, naj kandidira, tedaj je popolnoma prav, da nastopi kot samostojen kandidat, ki ni od nikogar odvisen. Vseh naprednih volilcev je dolžnost, gospoda Franca Demšarja priporočati in edino njega voliti, ker v njem lahko vsakdo razvidi, da je človek, ki je z vsakomur prijazen in dober ter rad vsakomur pomaga, naj si bode na ta ali oni način. Njemu je vseeno, naj bode Peter ali Pavel, nikdar nikogar ne vpraša, kaj si in to je prav, ker poslanec mora biti tak. Ako moramo plačevati vsi, zakaj pa bi ne imeli tudi vsi enakih pravic! Priznajo je, da je poznan gosp. Franc Demšar na Zalem logu tudi kot eden najboljših vzornih gospodarjev in kdor zna na svojem domu dobro gospodariti, bode koristil tudi drugim, naj si ga pokliče na katerokoli mesto hoče. Ako izvolimo njega za poslanca, smemo pričakovati, da bode naše skupne gospodarske interese najboljši zastopal na cesarskem Dunaju. Le oni, kdor nima vezanih rok, je lahko pravi naš kmečki zastopnik. Prepričani smo tudi, da tisti, kogar tlači sedaj neznosno davčno breme, ne bo nikdar glasoval še za povišanje davkov. Skozi vsa štiri leta, kar smo imeli za poslanca Čočo, pa nismo nič na boljšem in davka imamo že skoro polovico več, kakor smo ga imeli prej. Nam se gre samo za izboljšanje gospodarskih razmer in tega od klerikalcev ne moremo pričakovati, ker sedaj imajo skoro vse v rokah in kaj smo na boljšem, in če hočemo izreči pravično sodbo, moramo reči, da **nič.** Neznosna draginja, kmet vsled draginje že delavec ne more več najemati, sam ne more vsega obdelati, davek mora plačati, ko pride jesen, če je pridelal kaj ali nič, vsak vse od kmeta tirja in nobeden ne vpraša, ako je kaj pridelal — samo daj, pa daj in daj kmet. Take dobrote uživa sedaj kmet, ko imajo klerikaleci vse v rokah in res slamo mora imeti v glavi, kdor bi danes še klerikalec volil. Kaj pa naš delavec, nobena plača nima teka vsled neznosne draginje in samo daj pa daj. Da se pa sedanje neznosne razmere ne bodo množile, pa volimo za poslanca moža, ki razume gospodarstvo in ki ima dobro voljo, ljudstvu pomagati in ta je **Franc Demšar, župan na Zalem logu.**

g Iz Dolskega. Kot veren kristjan, grem vsako nedeljo k maši. Pot pa me pripelje do Žerjavovega gradu, kjer mi skoro dosledno pade oko na malo, nizko, omrežno okence, ravno na vogalu, predno se stopi na dvorišče. Stari ljudje vedo prav dobro povedati, da je bila tu notri nekdanja ječa, kakor se sploh nahajajo po starih gradovih, kamor so zapirali uboge kmete, ko so bili še tlačani in brezpravna para na svetu. Duhovska in posvetna gosposka je pritiskala na ubogega kmeta; delati je moral tlako, dajati desetino, povrh pa so ga še zapirali po ječah. Dandanes je kmet vsega tega rešen. Žalibog pa, da on svoje osvoboditve ne more uporabljati in jo uživati. Čuti se še vedno nekaj manj vrednega, kot pa drugi njegov sočlovek. Ne upa si prosto misliti, in če pa že misli, ne upa si teh misli odkrito izražati. Verem, kakor je ravno naš priprosti človek, misli, da ga bo res vzel vrag, ako ne pritrdi vse, kar rečejo gospod župnik. Zato se ne smete čuditi, gospod urednik, da sili v naši občini skoro vse ljudstvo še nazaj v tlačanstvo. Tlaka je sicer že zdavnaj odpravljena, toda pri nas gospod župnik tega ne vedo. Brez krajevarja v rokah so začeli zidati za svoje »Čuke« dom, na prižnici pa beračijo v lepih besedah in trkajo na naše žepe. Ti gospodje so vsi enaki. Z našim denarjem vedno zidajo in zidajo. Seveda jim je to lahko, toda mi občutimo preveč draginjo. Delavec še za drag denar težko dobimo, davki pa vedno večji. Tako ne more iti dalje in bojim se, da ne bodo enkrat, sedaj polilevni in vdani naši občani kleli vse te zidarje in njih pomagače.

g Iz Moravč. Zadnji »Domoljub« se norčuje iz reveža, berača, ki je umrl v Serjučah. Lepa krščanska ljubezen. Nesramni dopisun niti mrtvih ne pusti v miru. Varuje naj se in naj ne greši, kajti zgodi se lahko, da bo njegova zapuščina manj vredna nego kulise moravškega pevskega društva. Mesto da Demšar fantazira o tistih ljudeh, katere ob 11. po noči sprašuje, kaj in kam se vozijo, naj raje sedi pri svojih dveh kimovecih in poje tiste okrogle pesmi, katere je prepeval v Lukovci pri Bevcu: »Kol'kokrat sva skupaj spala...« Saj to se mu bolj dopade, kakor pa brati brevir. Slavni tercet Demšar, Mertinka in Učkar se je že tako izuril, da kar v lukovskih gostilnah javno nastopa. Demšar poje naprej, Mertinka za njim, Učkar pa čez — daje.

g Iz Polja nad Škofjo Loko. Pri nas smo se nekaj let sem do zdaj kaj malo brigali za volitve, odkar nismo imeli posebno hudih gospodov. Mirno smo živeli, kvečjem kaka besedna praska v gostilni radi mišljenja in strank. Pa čas vse prinese. Tudi v naši poljanski dolini je zavalovalo politično življenje zdaj ob času državnoborskih volitev. In prejšnji poslanec Demšar, Čoč po domače, bi presneto suho vlekel v Poljanski dolini, če bi se zanj ne pehali nekateri duhovniki. Nekaj med nji-

mi jih je, ki se tudi ne ogrevajo zanj, in ti se drže mirno, se ne zmenijo ne za to, ne za ono stran. Vsi seveda niso taki, posebno mlajši. V Poljanah se je že vrgel v ta boj gospod kaplan Jerše. On je drugo leto v Poljanah in se je do zdaj držal le bolj svojega poklica. Bolje bi bilo tudi to, ko bi se zdaj opustil to, saj ga je moralo že na Dolenjskem izmodrovati, da on ni za take stvari, ki se jim pravi politika, posebno še ne za agitacijo. Mislili so ljudje, da se ne bo več kot brezpraven volilec spuščal na to, za njega tako polzlo polje. No, pa on misli drugače in upa doseči velike uspehe. Poskusil je že tu s preganjanjem naprednega časopisja, kar mu je docela spodletelo, in bi ga že to moralo spametovati, da je Poljane trda grča, ob katero se je že marsikdo zastonj zaletaval. Tudi gospodu kaplanu bi svetovali, da se drži, kot doslej rajši svojega poklica. Naj ne dela razlike med temi in onimi; naj ga preveva prava duhovska ljubezen do vseh. Naj bo prepričan, če se bo tega držal, bo užival res ono spoštovanje, ki gre pravemu duhovniku, in naj bo že potem od pristašev kateregakoli mišljenja in prepričanja. Ker ste že sami skusili, kako nehvaležno polje je to za vas, tedaj rajši pustite to, ker prigraditi se zna, da boste tu ali tam naleteli še na vse kaj drugega kot ste kmalu po prihodu v Poljane nekje v poljanskih hribih, ko ste iztrgali iz rok nekemu možu vam nevšečen list. Verjemite, da boste, če poslušate naš svet, z vsemi dobro shajali vselej in povsod, ne glede ste li med nami ali onimi. Tudi vas nikdo v vaših duhovskih dolžnostih ne moti in ne prikrajuje, čemu tedaj nastopate proti tem, ki ravno ne mislijo, kakor tudi več duhovnikov, da se mora ravno prejšnjega poslanca še voliti. Naj ljudje sami odločijo in enkrat preberejo. Prav, če ne bo tudi ta dober, pa zopet čez šest let drugega, enkrat se bo že zadelo pravo. In navsezadnje le pomislite, da teh pa, ki so ž na jasnem, ne boste nobenega več preobrnili, kvečjem se boste temu ali onemu zamerili, če boste le preveč nadležni. Saj tudi z naše strani nič ne mislimo, da bi vaše zveste pristaše spreobrnili, posebno takih ne, ki plačujejo maše za bele žene, o katerih se jim sanja, kakor Plašniku iz Kremenke. Povedati še moremo, da nič ne mislimo že zdaj na zmago, pač pa bomo glasove šteli. Tedaj je tudi brez potrebe vsak napor in vsako razburjenje od vaše strani odveč.

Navodila za volitev v drž. zbor.

14. Kaj se mora v reklamaciji dokazati?

Kdor za se ali za koga drugega volilno pravico reklamira, mora samo dokazati, da je dotičnik 24 let star, in da je v našo državo pristojen, to je, da je avstrijski državljani. Vse drugo se mora uradno poizve-

deti. Seveda pa je dobro, če se reklamacija tudi v drugih točkah kolikor mogoče vsaj s trditvami podpre; potrebno pa ni.

15. Kako se koga iz volilnega imenika »ven« reklamira?

Če se nahaja v volilnem imeniku kaka oseba, ki nima volilne pravice, se mora v reklamaciji samo navesti vzrok, zakaj da dotičnik volilne pravice nima, na primer, da še ni 24 let star, ali da ni Avstrijec, da je bil kaznovan itd. Dokazati teh vzrokov ni treba, ker se jih mora uradno preiskati.

16. Kako pravico ima tisti, ki se ga iz volilnega imenika »ven« reklamira?

Predno se o taki reklamaciji odloči, se dotičniku mora dati prilika, da se o reklamaciji izjavi. Ta izjava se mora v teku 24 ur potem, ko se je dotičnika o reklamaciji obvestilo, ustmeno ali pismeno podati županu ali pa e. kr. okrajnemu glavarstvu.

17. Kaj mora župan storiti s pravočasno in pravilno vloženo reklamacijo?

Predložiti jo mora v treh dneh pristojnemu e. kr. okrajnemu glavarstvu, ki o njej razsodi.

Zoper odločbo e. kr. okrajnega glavarstva se sme tisti, ki je reklamiral in pa tisti, ki se ga reklamacija tiče, pritožiti na e. kr. deželno vlado. To pritožbo je v teku treh dni potem, ko se je dostavila odločba e. kr. okrajnega glavarstva vložiti naravnost pri e. kr. okrajnem glavarstvu.

Zoper odločbo e. kr. deželne vlade pa ni daljnje pritožbe.

Vzorec pritožbe na e. kr. deželno vlado:

C. kr. okrajno glavarstvo

v Novem mestu.

Z odločbo z dne... 1911, št...., se moji pritožbi, da se me vpiše v volilni imenik šmihelske občine za državnoborsko volitev, ni ugodilo.

Zoper to odločbo vlagam sledeči

priziv

na e. kr. deželno vlado v Ljubljani.

(Tu se na kratko navedejo razlogi priziva.)

Ker je torej dokazano, da imam volilno pravico, prosim, da se prizivu ugotovi in potrebno ukrene, da se me pravočasno vpiše v volilni imenik šmihelske občine za državnoborsko volitev l. 1911.

V Kandiji...

Podpisi.

18. Ali je reklamacije in prizive treba kolekovati?

Ne. Reklamacije in prizivi so s prilogami vred kolka prosti.

19. Ali se sme po preteku reklamacijskega roka v volilnem imeniku še kaj popravljati?

Novih volilcev po preteku 14dnevne roka za reklamacije ne sme nihče več v volilni imenik vpisati. Pač pa ima e. kr. okrajno glavarstvo pravico in dolžnost do 24 ur pred volitvijo iz imenika izbrisati take osebe, ki sploh volilne pravice ni-

majo, ali pa so jo po preteku reklamacijskega roka izgubile.

20. Kaj se zgodi, ko je čas za reklamacije potekel?

Potem napravi e. kr. okrajno glavarstvo za vsakega volilca izkaznico ali legitimacijo, ki se mora vsakemu volilcu na njegov dom dostaviti.

21. Kaj mora vsaka izkaznica obsegati?

- a) številko, pod katero je dotični volilec v volilnem imeniku vpisan;
- b) kraj, dan in uro začetka volitve;
- c) uro, ob kateri se konča oddaja glasov;
- d) ime in bivališče volilca.

22. Kaj je storiti, če kak volilec še 24 ur pred volitvijo ni dobil izkaznice?

Isti mora iti sam po njo. Kraj, kjer se jo dobi, se mora že poprej na običajen način razglasiti.

23. Kdo pa dostavlja izkaznice?

Navadno e. kr. okrajno glavarstvo, ki pa sme ta posel izročiti tudi županu.

24. Kaj je storiti, če je kdo dostavljeno izkaznico izgubil?

Terjati sme od e. kr. okrajnega glavarstva novo.

25. Kako se voli?

Z glasovnicami, ki se morajo volilcem dostaviti hkrati z izkaznicami. Glasovnice, ki nimajo uradnega pečata e. kr. okrajnega glavarstva, so neveljavne.

26. Kaj je storiti, če se je glasovnica izgubila ali pokvarila?

Terjati sme drugo, in sicer ali že pred volitvijo naravnost od e. kr. okrajnega glavarstva, ali pa na dan volitve od volilnega komisarja.

27. Kdo vodi volitev?

Volilna komisija, ki obstoji iz 5 članov, če ima občina manj kakor 1000 prebivalcev; če pa ima občina več kakor 1000 prebivalcev, pa je volilna komisija sestavljena iz 7 članov.

28. Kdo sestavi volilno komisijo?

Dva, oziroma tri člane imenuje občinski odbor, ravno toliko pa volilni komisar iz srede volilcev. Ti štirje, oziroma šesti člani izvolijo petega, oziroma sedmega člana in vsi skupaj pa izmed sebe predsednika volilne komisije.

29. Kakšne pravice ima volilna komisija?

Volilna komisija odločuje:

- a) če se pri oddaji glasov pokažejo pomsleki, če je oseba, ki hoče glas oddati, res opravičeni volilec sam, ali pa se le kdo drug izdaja za njega;
- b) o veljavnosti oddanih glasov;
- c) če se zoper volilno pravico kake v volilni imenik vpisane osebe ugovarja, razsodi takoj volilna komisija, če sme dotični svoj glas oddati ali ne.

30. Kdaj in kdo sme »ugovarjati«?

Proti oddaji kakega glasu se sme samo toliko časa ugovarjati, dokler glas še ni oddan, in vrhu tega samo tedaj, če se

kdo drugi za pravega volilca izdaja, ali pa če je volilec še-le po ugotovitvi volilnega imenika svojo pravico izgubil.

Ne more se pa ugovarjati zoper glasovanje takih oseb, ki so kljub temu, da nimajo volilne pravice, vendar prišle v volilni imenik in se jih ni pravočasno »ven« reklamiralo.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Rudolf Šega.

Odda se gostilna

takoj iz proste roke v najem, pripravna tudi za trgovino, takoj pri farni cerkvi v lepem kraju Belokrajine. Na razpolago je vse gostilniško pohištvo, nova hiša z lastno vodo, hlev, klet, vrt in ako najemnika veseli zemljišče, dobi se tudi pol grunta v najem. V hiši je tudi pošta. Cena po dogovoru.

Vpraša naj se pri **Mate Balkovcu v Preloki** h. št. 19, Belokrajina.

Proda se avtomat

kateri prav močno igra 24 komadov, star je 2 leti ter ni prav nič poškodovan, visok je 280 cm, širok pa 130 cm, ter je nov stal 2000 K, a sedaj se **proda za 650 K.**

Majhno posestvo

obstoječe iz 5 let stare zidane, zlopek krite hiše, 2 sob, veže, kuhinje, kleti, majhnega hleva ter velikega vrta. Hiša stoji ob glavni cesti, 20 minut oddaljena od Trebnjega in je za vsaki obrt, posebno pa za gostilno jako pripravna, v tej hiši je tudi bila že 3 leta dobro obiskana gostilna. Cena 2000 K.

Več pove **Franc Godnjavec**, trgovec in gostilničar v Trebnjem, Dolenjsko.

Lepo posestvo

v Žejah pri Prestranku na Notranjskem je

na prodaj.

Obstoja iz pol zemlje (grunta), hiše, gospodarskega poslopja. Proda se tudi ves živi in mrtvi inventar. Vodovod v hiši in v hlevu, poleg tega še vodnjak na dvorišču. Od železniške postaje 10 minut. Lep gozd nad 7 oralov blizu doma. **Cena 24.000 kron.** Retlektanti naj se zglase pri **K. Kanalcu, gostilničarju na Prestranku.**

Razširjajte od hiše do hiše „Slovenski Dom“.

Nihče se še ni pokesal, .: ki je kupil pri meni .:

namreč mnoga pismena priznanja dokazujejo, da so moji aparati najboljši.

Velika zaloga gramofonov, plošč, šivank i. t. d.

A. RASBERGER,

Ljubljana, Sodna ul. 5.
(Zraven c. kr. sodnije.)

Kri! in dober zajutrk dosežejo odrasli in otroci, bolni in zdravi. Polovico stroškov prihranite v gospodinjstvu na kavi, sladkorju in mleku, ako pije **SLADIN**, **Zdravje!** to je **dr. pl. Trnkóczya SLADNI ČAJ.**

En zavoje velja 50 vin. Dobiva se povsod. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev po povzetju pod naslovom v glavni zalogi.

Lekarna pl. Trnkóczya

.: v Ljubljani zraven rotovža. .:

10 zapovedi

za kmetovalca in 10 zapovedi za zdravje, vsake posebej na papirju tiskane, dobi vsak človek zastoj, tudi po pošti, ako po nje piše v lekarno **Trnkóczya zraven rotovža v Ljubljani.**

Za živinorejce

priporoča

klajno apno, redilni prašek za konje, govejo živino in svinje. Fluid za konje, grenko sol, zmlet kolmoš, encijan i. t. d.

„ADRIJA“

drogarija, konces. prodaja zdravilnih zelišč in strupov za lovske in tehnične namene

v Ljubljani, Šelenburgova ul. št. 5.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 20. maja 1911.

Trst: 87, 54, 5, 84, 16.

Linc: 34, 28, 35, 45, 5.

Dvignjene v sredo, dne 24. maja 1911.

Praga: 15, 24, 9, 13, 77.

Žrčne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	2	—	2	08
1 „ „ „ II. „ . . .	1	80	1	92
1 „ „ „ III. „ . . .	1	—	1	72
1 „ telečjega mesa . . .	1	80	2	00
1 „ praščjega mesa (svežega) . . .	1	80	2	40
1 „ „ (prekajenega) . . .	2	00	2	40
1 „ koštrunovega mesa . . .	1	40	1	50
1 „ jagnjetovega mesa . . .	1	60	2	—
1 „ kozličevega mesa . . .	1	80	2	00
1 kg masla . . .	2	40	2	70
1 „ masla surovega . . .	2	30	2	60
1 „ masti praščje . . .	2	16	2	20
1 „ slanine (špeha) sveže . . .	1	80	2	00
1 „ slanine prekajene . . .	1	90	2	00
1 „ sala . . .	1	96	2	00
1 „ surov. margarinskega masla . . .	1	92	2	—
1 „ kuhan. margarinskega masla . . .	1	70	2	10
1 jajce . . .	—	05	—	06
1 l mleka . . .	—	20	—	—
1 „ „ posnetega . . .	—	8	—	10
1 „ smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 „ „ kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	40	1	60
1 „ čajnega surovega masla . . .	3	32	3	60
1 piščanec . . .	1	00	1	40
1 golob . . .	—	48	—	52
1 raca . . .	—	—	—	—
1 gos . . .	—	—	—	—
1 kapun . . .	—	—	—	—
1 puran . . .	—	—	—	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	39	80	—	—
100 „ „ „ 1 . . .	39	30	—	—
100 „ „ „ 2 . . .	38	80	—	—
100 „ „ „ 3 . . .	37	00	—	—
100 „ „ „ 4 . . .	36	—	—	—
100 „ „ „ 5 . . .	33	—	—	—
100 „ „ „ 6 . . .	29	—	—	—
100 „ „ „ 7 . . .	26	—	—	—
100 „ „ „ 8 . . .	16	—	—	—
100 „ koruzne moke . . .	19	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . I. . .	40	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . II. . .	36	—	—	—
100 „ ržene moke . . .	31	—	—	—
1 l fižola . . .	—	20	—	32
1 „ graha . . .	—	38	—	42
1 „ leče . . .	—	32	—	38
1 „ kaše . . .	—	20	—	22
1 „ ričeta . . .	—	18	—	20
100 kg pšenice . . .	25	60	—	—
100 „ rži . . .	18	40	—	—
100 „ ječmena . . .	18	20	—	—
100 „ ovsa . . .	21	—	—	—
100 „ ajde . . .	19	00	—	—
100 „ prosa belega . . .	18	40	—	—
100 „ navadnega . . .	—	—	—	—
100 „ koruze, nove . . .	15	50	—	—
100 „ krompirja . . .	7	50	0	00

Lesni trg.

Cena trdemu lesu 10 do 10:50 K.

Cena mehkeemu les 8 do 8:50 K.

Trg za seno slamo, in steljo.

Na trgu je bilo

voz sena . . .	3	80	4	—
„ slame . . .	3	70	4	—
„ stelje . . .	2	20	2	30
„ detelja . . .	5	—	5	50

Mestno tržno nadzorništvo.

DOBRO ROBRINSKO KAVO

priredi že mali dodatek „pravega Francka“ s kavnim mlinčkom iz tovarne Zagreb. Le vsled svoje nedosežne izdatnosti in svoje neprekošene kakovosti našel je pravi Franck toli priljubljeni sprejem v slehernem gospodinjstvu.

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilnični račun št. 828.406.

Telefon šteč. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18, v Ljubljani

v lastnem
zadružnem
domu ➡

v lastnem
zadružnem
domu ➡

je imela koncem leta 1909 denarnega prometa **81,116.121 kron 11 vin.**➡ upravnega premoženja **20,775.510 kron 59 vinarjev.** ➡Obrestuje hranilne vloge po **4½%**

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad **kron 20,000.000.**

Posojuje na zemljišča po 5¼% s ½% na amortizacijo ali pa po 5¼% brez amortizacije. Na menice pa po 6%. Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizacije dolga.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

LISTEK

Proti vsemu.

Češki spisal Al. Jirasek.

Prvi del.

(Dalje.)

XI.

Prošt je ostal s cerkovnikom sam v veži. Grobna tišina je vladala vsenaokrog. Družina se je bila po odhodu obeh plemičev razpršila. Gospa Zdena se ni prikazala v hiši. Nekaj časa je prošt čakal, potem se je podal v izbo in prinesel cerkovniku kruh, ki je ostal na mizi, ter mu dal piti vode iz posode, iz katere je bil pil mleko, ker druge posode ni našel nikjer. Od lakote napol mrtvi starec je začel jesti in se je čutil nekoliko pomirjenega vsled miru, ki je vladal v hiši. Klub temu pa ga je vznemirjal vsak glas in vsak hrup in je izpraševal prošta. Ta je zdaj pa zdaj odprl vrata v kamrico in se je prepričal, da mlada redovnica sladko spi.

Potem je šel k durmi v vežo, da se ozre po dvorišču. Na pragu v polni solnični luči je mirno spal hišni pes. Pri ograji pod omahovljeno streho se je kopala perutnina v pepelu. Čez dvorišče v svetlem zraku so se blestele perutnice belega goloba in v lipovih vejah se je glasilo ptičje petje. Mir vsenaokrog.

Prošt se je oziral po ljudeh, pa ni videl nikogar. Dvorišče je bilo kakor izumrlo. Kam neki je izginila mlada gospa?

Stopil je ven in prekoračil dvorišče do vrat, skozi katera je oprezno pogledal v vas. Tu je videl, da so stali pred raznimi vrtilji ljudje in se živo pogovarjali.

Ko se je vrnil zopet v hišo, ni našel več cerkovnika v veži. Bil je v kamrici in je stal ob postelji redovnice, ki se je bila ravnokar zbudila. Trudil se je, da jo pomiri kolikor mu je bilo to mogoče. Sedaj mu je pri tem pomagal tudi prošt, kateremu je bilo zelo ljubo, da je deklica postala živahnejša in ni bila več tako topa kakor poprej.

Tu je zagledal skozi malo okence gospo Zdeno, ki se je izprehajala zamišljena po vrtu pod cvetočim sadnim drevjem.

Bila je zelo nemirna in razburjena. Njene misli so bile v Bukovskem; vstajalo ji je vprašanje, kaj se pač tam sedaj godi, kateri duhovniki so tam, kako misli sedaj njen oče in ali se morda vendar odloči . . .

Taborski bratje, tako si je mislila, so edini, ki se protivijo zasmehovanju, obrekovanju, zatajevanju in zaničevanju vsake božje resnice in se upirajo hudobnosti Antikrista. Pogosto, v samotnosti svoje kamrice je molila, iskala in prosila boga, da naj jim podeli zmago. Vedno se je spominjala plamtečih besed mladega propovednika Jana Bydlinskega, ki jih je govoril na zadnjem shodu. Pozval je vse žene, omožene in samske, da naj molijo kakor Indith in Esther k bogu, da reši njih ljudstvo.

Na njega se je spomnila tudi sedaj in se je vprašala, če je morda v Bukovskem. Bilo je pred letom dni ob tem času, ko ga je prvič videla pri Behinu ob gori Tabor. Tudi takrat je stalo drevje v cvetu. Slišala ga je propovedovati in je bila tako ganjena od njegovih ognjevitih besed, da je bila pri vseh drugih skupščinah v Taborski ravnini, kjer je govoril on. Poslušala ga je vsa zamaknjena in ni mogla odtrgati očesa od njega. Na njega je mislila tudi, ko se je vračala domov in se v svojem sreč veselila, da ga sliši še prihodnjič, ko pojde zopet na shod skozi gozd in široka polja, ob robu vlažnih, vedno zelenih močvirij, prepreženih z belo konjsko smrtjo, nad katerimi so se zibali beli galebi.

Ko je prišla zima v deželo in so ponehali shodi, se ga je spominjala na malem posestvu, v svoji kamrici v tihoznem somraku in v nočni samoti. Mislila je na lepe izlete in na romanja, na shode pod milim nebom, in je pri tem pogosto, prav pogosto, pozabila na začetno molitev. Gospa Zdena je pozabila na

besede, ki jih je nekoč izpregovoril mojster Hus, da je dobro za človeka, če se varuje pred temo, pred samostojnostjo in posebno pred tesnobo. Če najde zlodej samotnega človeka, potem kaj kmalu in kaj pridno meče po njem svoje mreže. Iz sreča prihajajo tudi zl misli, pohotnost, umor, zakonolomstvo in razuzdanost, — iz sreča in njega volje — —

Proti koncu zime je dospela v Gvozdo vest, da so duhovniki z Ustja zavzeli mesto Ustje. Ko so imenovali med duhovniki tudi Jana Bidlinskega, so gospe Zdeni zardela blede lica in v njenih očeh je zablestela radost in navdušenje. Potem je slišala, da so Ustje pokončali in da so ustanovili novo mesto, v katerem velja nov red in nova postava, in da vabijo tja vse, ki se hočejo rešiti v teh časih pogina in stiske. Ta vest jo je vabila z neodoljivo silo — in pogosto jo je prevzelo nepremagljivo hrepenenje po mestu, po novem življenju v bratski slogi in ljubezni, kjer bodo dvignili novo cerkev do bleska in luči, kakor prvotno sveto cerkev. Zaraditega se je vedno bolj pogosto jokala iz vznemirjenja in je bila v svojem sreču nevoljna, da njen oče ni hotel slišati ničesar v preselitvi.

Tudi sedaj je mislila na Taborite in njih mesto. Spomnila se je duhovnika Bidlinskega, spomnila se ga je v istem trenutku, ko se je vrnil kmet in stopil v vežo, prinašajoč vest o bratih. Pod lipo in pod cvetočimi drevesi je premišljevala, kakšno vest pač ji prinese kmet, ki ga je bila odposlala. Srašno dolgo se ji je zdelo, da ga ni nazaj. Ozrla se je proti nebu. Solnce je stalo že visoko. Morda sel že prihaja, morda je že v hiši in čaka . . .

Hitro se je obrnila in stopila na dvorišče. Sel še ni bil tu. Tudi stari Juri, ovčar, ki je imel bolečo nogo in je ostal sam na dvoru izmed cele družine, ni vedel ničesar o njem. Sedel je na nekem tramu v bližini šupe. Izpraševala ga je, kje so drugi, in je izvedela, da so bili pohiteli v vas, da tam izvedo novice in slišijo, kaj se godi v Bukovskem; Marjeta in Ana sta gotovo šle v Bukovsko, govorili sta namreč, da hočeta slišati taborske duhovnike. Gospa Zdena pa že ni več poslušala gostobesednega starca, ki je držal bolečo nogo v solcu.

Hitro je stopila v hišo. V veži ji je prišel prošt nasproti. Opazoval je iz kamrice, kako je zapustila sadni vrt in jo je hotel srečati v veži. Gospa Zdena po vsem, kar je bila izkusila in kar ji je polnilo dušo ni rada videla duhovnega gosta v hiši. Sedaj pa ji je bil še manj dobrodošel. Na njenem obrazu ni bilo prijaznosti, ko jo je nagovoril in zaprosil za voz, ker je redovnici že boljše. Odvrnila mu je, da mu ne bodo delali ovir, če se hoče odpeljati, vendar pa da zunaj dvorca ne more storiti ničesar za njegovo varstvo in za varstvo njegovega spremstva. Če pa hoče ostati, jim je na razpolago hrana, mleko in meso. In pokazala je na shrambo. Vse to je rekla z mrzlim glasom in odšla v izbo.

Razdražen in presenečen je gledal prošt za noj. Takoj nato je videl, kako je gospa Zdena zapustila sobo s torbico ob pasu in s plaščem okrog ramen. Bila je videti zelo nestrpna, potem pa je, kakor da se je odločila, korakala proti izhodu. Niti na dvorišču se ni ozrla. Ubrala je pot naravnost proti Bukovskem.

Ko je videl prošt, da je sam z ovčarjem, je zaklenil vrata na dvorišče. Iz šupe je potegnil s cerkovnikom najlažji voz in nastlal po njem slame. Ovčar, ki si ga je s par groši podkupil, je pomagal, kolikor je mogel. Na proštovo povelje je prinesel potrebno jermenje in je bil pripravljen konje vpreči. Med tem j nosil cerkovnik redovnici mleka in kruha in jo je tolažil; sedaj se lahko pelje v vozu, in če le vztraja, bo še vse dobro. Marta se je čutila boljše, mrzlica je ponehala, samo močno slaba je še bila. Vendar je z medlim glasom zatrjevala, da se lahko pelje in da bo v vozu že šlo. Od tod jo je gнал strah in želja, da bi bila že pri stricu v Pribenicah.

Med urejevanjem voza in konjev je prošt hodil večkrat k stranskim vratom, da pogleda v vas. Delj si ni upal.

(Dalje prihodnjič.)

Pijte samo Tolstovrško slatino

ki se dobi dosedaj na Kranjskem pri sledečih preprodajalcih:

Preprodajalci se naj oglašajo!
F. Kutin, Postojna
V. Bon, Raka pri Krškem
P. Dolenc, Kranj
Brata Kobe, Novo mesto
F. Hafner, Lesce,
Kmetško društvo, Srednja vas
I. Gerbec, Studenec-Ig
Simončič, Ljubljana
Menčinger, Ljubljana
A. Šarabon, Ljubljana
F. Stergulec, Cerknica
Fr. Fajdiga, Sodražica
Gospodarsko društvo, Sodražica
A. Domicelj, Zagorje Kras
F. Gerbec, Vrabče
Koželj, Mokronog

T. Repouš, Št. Janž
K. Kumer, Kamnik
Berjak & Šober, Ljubljana
A. Rus, Ljubljana, Mar. Ter. ces.
I. Tomšič, Il. Bistrica
Benčina, Staritrč-Rakek
Franjo Lah, Lož pri Rakeku
T. Dolenc in Debelak, Škofjaloka
Korbar, Zagorje
Lekarna, Bled

Naročila sprejema tudi potnik g.

Fr. Remic, Ljubljana

all pa
Tolstovrška slatina,
pošta Guštanj, Koroško.

Sprejmejo se še založniki!

Slovenici! Svoji k svojim! Kupujte, naročajte, zahtevajte, ponudite in pijte samo Tolstovrško slatino, ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna osvežujoča kislá voda.

Najboljše ameriške kosilne stroje

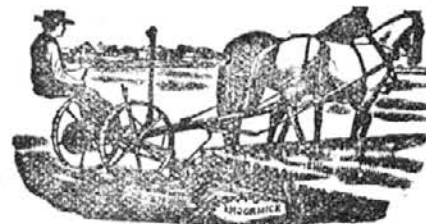
kakor tudi mlatilnice in sploh vse potrebščine za poljedelstvo v veliki izberi priporočata po

nizki ceni

Karol Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

trgovina z železnino in zaloga strojev, Ljubljana, Dunajska cesta 16.
Slovenski ceniki brezplačno. Nad 200 strojev v zalogi!

Advokat dr. Janko Žirovnik

je otvoril z 8. majem t. l.

svojo lastno pisarno

v Ljubljani, Šelenburgova ulica, šteč. 7, II. nadstropje.
(nasproti glavne pošte; hotel pri Mallču.)

58

Posojilnica in hranilnica v Moravčah

obrestuje hranilne vloge po

4-75 %

in daje posojila po

6 %

Urađuje v lastnem „Zadružnem domu“ vsako nedeljo od 1 do 5 in vsako sredo od 4 do 6 ure. 51

Svoj izdelek **ostro žgane**

strojne zidne in zarezane strešne

priporočá

J. KNEZ V LJUBLJANI.

opeke

prve vrste

Sprejme tudi zastopnike za razprodajo zarezanih strešnikov.

Ustanovljena leta 1831.

Ustanovljena leta 1831.

Največja zavarovalnica avstro-ogrske države

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu

Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg, Sv. Petra cesta št. 2, v lastni hiši.

Zavaruje zoper požar na poslopih, pohištvu in blagu, tatinski vlom, škode vsled prevažanja, poškodbo zrcal in zvonov. — Na življenje in za doto v vseh mogočih sestavah. — Tekom leta 1909. zavarovalo se je 17.230 oseb za kapital na 143 milijonov kron na življenje. — Družba je izplačala za škode nad 977 milijonov kron. — Premoženje družbe znaša nad 366 milijonov kron.

21-26